

"Сыртқы мемлекеттік аудиттің және қаржылық бақылаудың рәсімдік стандарттарын бекіту туралы" Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің 2016 жылғы 31 наурыздағы № 5-НҚ нормативтік қаулысына өзгеріс енгізу туралы

Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің 2019 жылғы 29 мамырдағы № 8-НҚ нормативтік қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 4 маусымда № 18781 болып тіркелді

"Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы" 2015 жылғы 12 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабы 2-тармағының 2) тармақшасына сәйкес Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті (бұдан әрі - Есеп комитеті) **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. "Сыртқы мемлекеттік аудиттің және қаржылық бақылаудың рәсімдік стандарттарын бекіту туралы" Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің 2016 жылғы 31 наурыздағы № 5-НҚ нормативтік қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13647 болып тіркелген, 2016 жылғы 11 мамырда "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған) мынадай өзгеріс енгізілсін:

көрсетілген нормативтік қаулымен бекітілген Тиімділік аудитін жүргізу бойынша сыртқы мемлекеттік аудиттің және қаржылық бақылаудың рәсімдік стандарты осы нормативтік қаулыға қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

2. Заң бөлімі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы нормативтік қаулының Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы нормативтік қаулы мемлекеттік тіркелген күнінен бастап күнтізбелік он күн ішінде оның қазақ және орыс тілдерінде Қазақстан Республикасы Нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне ресми жариялау және енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберілуін;

3) осы нормативтік қаулының Есеп комитетінің интернет-ресурсына орналастырылуын қамтамасыз етсін.

3. Осы нормативтік қаулының орындалуын бақылау Есеп комитетінің аппарат басшысына (Қ.С. Әбдірайымов) жүктелсін.

4. Осы нормативтік қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Республикалық бюджеттің
атқарылуын бақылау
жөніндегі есеп комитетінің
2019 жылғы 29 мамырдағы
№ 8 – НҚ нормативтік
қаулысына қосымша
Республикалық бюджеттің
атқарылуын бақылау
жөніндегі есеп комитетінің
2016 жылғы 31 наурыздағы
№ 5-НҚ нормативтік қаулысына
1-қосымша

100. Тиімділік аудитін жүргізу бойынша сыртқы мемлекеттік аудиттің және қаржылық бақылаудың рәсімдік стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Тиімділік аудитін жүргізу бойынша сыртқы мемлекеттік аудиттің және қаржылық бақылаудың рәсімдік стандарты (бұдан әрі - Стандарт) сыртқы мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау органдары (бұдан әрі - аудит органдары) жүзеге асыратын тиімділік аудитінің мақсатын, міндеттерін, өлшемшарттары мен рәсімдерін айқындайды.

2. Стандарт Қазақстан Республикасының сыртқы мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес және ISSAI 300 "Тиімділік аудитінің негізгі қағидаттарын", ISSAI 3000 "INTOSAI аудит стандарттарына және практикалық тәжірибеге негізделген тиімділік аудитін жүргізу жөніндегі стандарттар мен басшылықтарды", ISSAI 3100 "Тиімділік аудитінің негізгі ұғымдары бойынша басшылықты", ISSAI 3200 "Тиімділік аудитінің процесі бойынша басшылықты" қоса алғанда, Халықаралық жоғары аудит органдары ұйымы (ИНТОСАИ) бекітетін Халықаралық стандарттардың (ISSAI) қолайлы ережелерінің негізінде әзірленді.

3. Стандарттың мақсаты тиімділік аудитін жүргізудің барлық сатысында аудит органдарының функцияларын және міндеттерін іске асыру процесінде қолдануға жататын аудиторлық және талдамалық рәсімдердің бірыңғай талаптарын белгілеу, сондай-ақ тиімділік аудитінің өлшемшарттарын айқындау, аудиторлық есептерге қосылатын тұжырымдар мен нәтижелерді қалыптастыру мәселелерінде ерекшеліктерді ашып көрсету болып табылады.

4. Тиімділік аудиті мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау объектілерінің (бұдан әрі - мемлекеттік аудит объектілері) ұлттық ресурстарды басқару бойынша тиімді қызметті қамтамасыз етуі мәніне жүргізіледі.

5. Осы Стандарттың күші мемлекеттік аудиторларға және сарапшыларға (аудиторлық ұйымдар, мемлекеттік органдардың мамандары және аудит органдары тиісті бейіні бойынша мемлекеттік аудит жүргізуге тартатын басқа да заңды, жеке тұлғалар) қолданылады.

6. Осы Стандартта мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) аудиторлық дәлелдеменің тиісті сипаты - аудиторлық дәлелдемелердің сапасын, аудиторлық пікір негізделетін тұжырымдар мен қорытындыларды растау кезіндегі олардың орындылығы мен сенімділігін бағалау;

2) өлшемшарттар - негізделген және қолжетімді эталондық нормалар, көрсеткіштер (стандарттар және (немесе) жақсы практикалар), олардың негізінде тиімділік аудитінің зерделенетін бағытының жұмыс істеу немесе мемлекеттік аудит объектісі қызметінің тиімділігі бағаланады;

3) базалық өлшемшарттар - тиімділік аудиті мен мемлекеттік аудит объектісі қызметінің бағыттарына байланысты болмай, оның барлық түрлерін жүргізу кезінде қолданылатын көрсеткіштер (тиімділік, үнемділік, нәтижелілік және өнімділік);

4) арнайы өлшемшарттар - тиімділік аудиті мен мемлекеттік аудит объектісі қызметінің бағыттарына қарай, тиімділік аудиті үшін әзірленетін және пайдаланылатын нақтыланған көрсеткіштер;

5) аудиторлық құжаттама - орындалған аудиторлық рәсімдер, алынған аудиторлық дәлелдемелер, тұжырымдар, мемлекеттік аудитор ұсынымдары, және тиімділік аудитінің қол жеткізген нәтижелері көрініс тапқан құжаттар;

6) кәсіби пайым мен скептицизм - мемлекеттік аудитордың іс-қимылдарының тәртібін айқындау мүмкін болмаған жағдайларда, оның субъективті шешімдерді қабылдауы үшін негіз болатын біліміне, біліктілігіне және жұмыс тәжірибесіне негізделген көзқарасы.

7. Аудит органдары жүргізетін тиімділік аудитінің тікелей нәтижелері сапалы аудиторлық қорытындыны дайындау, ал түпкілікті нәтиже - ұсынымдарды орындау нәтижелері бойынша тиімділік аудитінің зерделенген бағытында немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметінде оң әсерге қол жеткізу болып табылады.

8. Тікелей және түпкілікті нәтижелер тиімділік аудитінің зерделенген бағытында немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметінде тиімділік көрсеткіштерінің жақсаруына қатысты аудиторлық қорытындыда аудиторлық дәлелдемелердің тиісті сипатын және пікірлерінің пайымдарын жинау жағдайы кезінде қолжетімді.

2-тарау. Тиімділік аудитінің мақсаты, негізгі міндеттері және кезеңдері

9. Тиімділік аудитінің мақсаты жетілдіру бойынша ұсынымдарды ұсына отырып, тиімділік аудитінің зерделенген бағытында немесе мемлекеттік аудит объектісінің

қызметінде үнемділікке, тиімділікке және нәтижелілікке (өнімділікке) қатысты тәуелсіз, құзыретті және объективті пікір білдіру болып табылады.

10. Тиімділік аудитінің міндеттері мыналар:

1) тиімділік аудитінің өзекті тақырыбы мен өлшемшарттарын айқындау;

2) тиімділік өлшемшарттарына қол жеткізуге, олардың ауытқу себептерін анықтауға (болған жағдайда) қатысты жеткілікті және сенімді аудиторлық дәлелдемелер жинау;

3) қажет болған жағдайда, анықталған кемшіліктер мен бұзушылықтарды жою және болашақта оларға жол бермеу, сондай-ақ тиімділік аудитінің зерделенген бағытында немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметінде тиімділікті жақсарту және арттыру бойынша ұсынымдарды әзірлей отырып, тәуелсіз, объективті және құзыретті аудиторлық есеп пен қорытындыны қалыптастыру;

4) постаудитті жүргізу арқылы тиімділік аудитінің қорытындыларын іске асыру болып табылады.

11. Тиімділік аудиті аудит органдарының құзыреттеріне сәйкес перспективалық жоспарды қалыптастырудан басталады және Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің 2015 жылғы 30 қарашадағы № 17-НҚ нормативтік қаулысымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12557 болып тіркелген) Сыртқы мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау жүргізу қағидаларында (бұдан әрі - Қағидалар) көзделген кезеңдер бойынша жүзеге асырылады.

3-тарау. Тиімділік аудитін сыныптау және мәнділіктің негіздері

12. Тиімділік аудитін түрлері бойынша сыныптау аудиттерді жоспарлау, оның ауқымын және аудиторлық, талдамалық рәсімдердің көлемін реттеу, сондай-ақ тиімділік аудиттерінің жүйелендірілген дерекқорын қалыптастыру үшін пайдаланылады.

13. Тиімділік аудитінің түрлерін сыныптау мынадай белгілер бойынша бөлінеді:

мемлекеттік аудиттің тәсілдері (деңгейлес және сатылай тәсілдерді қолдана отырып, тиімділік аудиттерін жүргізу);

мемлекеттік аудиттің бағыты (аудитті белгілі бір тақырып немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметі бойынша жүргізу).

14. Мыналарды қолдана отырып, тиімділік аудиттерін жүргізу:

1) деңгейлес тәсіл мемлекеттік басқарудың бір деңгейіне жататын мемлекеттік аудиттің бірнеше объектілерінде аудиторлық іс-шаралар жүргізуді болжайды. Деңгейлес тиімділік аудиті мемлекеттік аудит объектісінің қызметін қоспағанда,

мемлекеттік аудит бағыттары бойынша жүргізіледі. Бір аудиторлық іс-шара шеңберінде мемлекеттік аудиттің бірнеше объектілері қызметінің белгілі бір бағыты зерделенеді.

2) сатылай тәсіл мемлекеттік басқарудың әртүрлі деңгейіне жататын мемлекеттік аудиттің бірнеше объектілерінде аудиторлық іс-шаралар жүргізуді болжайды. Аудиттің бұл түрі мемлекеттік аудит объектісінің қызметін қоспағанда, мемлекеттік аудиттің барлық бағыттары бойынша жүргізіледі. Бір аудиторлық іс-шара шеңберінде мемлекеттік басқарудың әртүрлі деңгейіне жататын мемлекеттік аудиттің бірнеше объектілері қызметінің бағыттары зерделенеді.

15. Тиімділік аудитін мынадай бағыттар бойынша жүргізу:

1) салықтық және кедендік әкімшілендіру - салықтық және кедендік реформаларға бастамашылық жасау кезеңінен оларды практикалық іске асырылуы және тиісті тікелей және түпкілікті нәтижелерге қол жеткізілуі кезеңіне дейін мемлекеттің салықтық және кедендік саясаты түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар салықтық және кедендік әкімшілендірудің заңдары, саясаты, қағидалары және практикалары бөлігінде (мемлекеттік функцияларды және мемлекеттік қызметтер көрсетуді орындау үшін қажетті республикалық немесе жергілікті бюджеттің (мемлекеттік бюджет - сатылай тәсіл бойынша тиімділік аудиттерін жүргізу үшін) кіріс көздерін агрегаттау бойынша шаралар) хабардар болуы тиіс;

2) бюджеттерді жоспарлау және атқару - бюджет және өзге де байланысты заңнама талаптары мен бюджеттік сыныптау және бюджеттік бағдарламалардың әкімшілері бойынша топтастырылған бюджеттің барлық баптары бойынша республикалық немесе жергілікті бюджетті (мемлекеттік бюджет - сатылай тәсіл бойынша тиімділік аудиттерін жүргізу үшін) жоспарлау; сондай-ақ уәкілетті мемлекеттік органдар мен бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің республикалық немесе жергілікті бюджетті атқару бойынша (мемлекеттік бюджет - сатылай тәсіл бойынша тиімділік аудиттерін жүргізу үшін) қолданылатын практика түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар бюджеттеу, бюджет процесіне қатысатын барлық қатысушылар арасында құзыреттерді, өкілеттіктерді және жауаптылықты бөлудің заңдары, саясаты, қағидалары және практикалары бөлігінде хабардар болуы тиіс;

3) мемлекет активтерін басқару - мемлекет активтерін шоғырландырудан, активтерді тану, есепке алу және шығару бойынша қағидалардан бастап мемлекет активтеріне меншік құқығы берілген, пайдалану және өкімдік ету құқығы бар барлық адамның мемлекет активтерін пайдалану практикаларына дейін - мемлекет активтерін басқару қағидаттары мен тәртібін айқындайтын заңнама талаптары түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар мемлекет активтерін пайдаланушылар қолданатын мемлекет активтерін басқару

саясаты, қағидалары және практикалары, сондай-ақ мемлекет активтерін басқару процесінің барлық қатысушылары арасында құзыреттерді, өкілеттіктерді және жауаптылықты бөлу тәртібі бөлігінде хабардар болуы тиіс;

4) Мемлекеттік басқару жүйесі құжаттарының іске асырылуы -Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарын қалыптастыру қағидаттары мен қағидаларын қалыптастыру, бекіту мен іске асыруды белгілейтін мемлекеттік жоспарлау бөлігінде заңнама талаптары түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарын іске асыру жөніндегі саясат, қағидалар және практикалар, сондай-ақ Мемлекеттік жоспарлау жүйесінде құзыреттерді, өкілеттіктерді және жауаптылықты бөлу бөлігінде хабардар болуы тиіс;

5) мемлекеттік секторда баға белгілеу мен сатып алу - заңнаманың және әдіснамалық құжаттар ережелерінің талаптары түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды, олардың негізінде: мемлекеттік секторда өндірілетін және (немесе) сатып алынатын және (немесе) сатылатын тауарларға; мемлекеттік секторда орындалатын жұмысқа; мемлекеттік секторда көрсетілетін қызметтерге белгіленетін бағалар айқындалады.

Бұл бағыт бойынша мемлекеттік сатып алудың әрбір кезеңін - сатып алуларды жоспарлау және өткізу, тапсырыс беруші мен өнім беруші арасында өзара есеп айырысу жүргізу, мемлекеттік тапсырма шеңберіндегі жұмыстардың орындалу барысын бақылау және қадағалау, тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді қабылдау, келіспеушіліктерді реттейтін заңнама талаптары түсінігін зерделеу және (немесе) меңгеру маңызды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар мемлекеттік секторда тауарларға, жұмыстарға және көрсетілетін қызметтерге баға айқындау, мемлекеттік сектордың баға белгілеуі және сатып алуы жүйесінде құзыреттерді, өкілеттіктерді және жауаптылықты бөлу бойынша қолданылатын практикалар бөлігінде хабардар болуы тиіс;

6) мемлекеттік борышты басқару - қарыз алуды жүзеге асыру, қарыз алуға қажеттілікті айқындау, қарыз алу шарттарынан туындайтын талаптар мен міндеттерді қабылдау, борышты өтеу және мемлекеттік борышты басқарудың басқа да аспектілері жөніндегі қағидаларды қоса алғанда, мемлекеттік борышты басқару мәселелерін реттейтін заңнама талаптары түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Осы бағыт бойынша тиімділік аудитін жүргізу үшін арнайы білім мен дағдылар талап етіледі. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар мемлекеттік органдар қолданатын борышты басқару бойынша берілген өкілеттіктер, қарыз алуды жүзеге асыру мен байланысты міндеттерді орындау жөніндегі практикалар, мемлекет кепілдік берген қарыз алуды жүзеге асыру құқығы берілген басқа адамдар, сондай-ақ мемлекеттік борышты басқару жүйесіндегі жауаптылықты бөлу бөлігінде хабардар болуы тиіс;

7) гранттардың, инвестициялардың, қарыздардың және басқа да байланысты активтердің пайдаланылуы - бюджет процесіне қатысушыларға гранттар, инвестициялар, қарыздар және басқа да байланысты активтер берудің негізділігі, келісілуі және ұсынылуы мәселелерін реттейтін заңнама талаптары түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар осы активтерді пайдаланушылардың гранттарды, инвестицияларды, қарыздарды және басқа да байланысты активтерді пайдалану практикасы, сондай-ақ тартылған адамдардың құзыреттерін, өкілеттіктерін және жауаптылықтарын бөлу бөлігінде хабардар болуы тиіс;

8) қоршаған ортаны қорғау саласы - қоршаған ортаны қорғау мәселелерін реттейтін заңнама талаптары түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Осы бағыт бойынша тиімділік аудитін жүргізу үшін арнайы білім мен дағдылар талап етіледі. Бұған қоса осы бағыт бойынша тұрақты дамуды қамтамасыз ету жөніндегі мемлекет саясатын, сондай-ақ тиісті халықаралық шарттар мен конвенцияларды айқындау және іске асыру түсінігін зерделеу және (немесе) меңгеру маңызды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар уәкілетті органдардың, барлық тартылған заңды және жеке тұлғалардың қоршаған ортаны қорғау және тұрақты даму бойынша қолданатын саясаты мен практикалары, сондай-ақ қоршаған ортаны қорғау саласында құзыреттерді, өкілеттіктерді және жауаптылықтарды бөлу бөлігінде хабардар болуы тиіс;

9) ақпараттық технологиялар саласы - мемлекеттік және квазимемлекеттік секторларда ақпараттық технологияларды қолдану қағидаларын реттейтін заңнама, әдіснамалық және техникалық құжаттар талаптары түсінігін зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Осы бағыт бойынша тиімділік аудитін жүргізу үшін арнайы білім мен дағдылар талап етіледі. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар осы технологияларды пайдаланушылардың ақпараттық технологияларды бастамашылық ету, әзірлеу, енгізу, сүйемелдеу және жаңарту бойынша қолданылатын саясат пен практикалар, ақпараттық технологияларды басқару саласында құзыреттерді, өкілеттіктерді және жауаптылықтарды бөлу бөлігінде хабардар болуы тиіс;

10) мемлекеттік аудит объектісінің қызметі - ішкі (жергілікті) құжаттарды қоса алғанда, мемлекеттік аудит объектісінің қызметін реттейтін заңнама талаптарын зерделеуді және (немесе) меңгеруді болжайды. Мемлекеттік аудиторлар және сарапшылар мемлекеттік аудит объектісі негізгі және өзге де қызмет түрлерін жүзеге асыруда қолданылатын саясат пен практикалар, сондай-ақ ұйымдарда қабылданған құзыреттерді, өкілеттіктерді және жауаптылықтарды бөлу бөлігінде хабардар болуы тиіс.

16. Тиімділік аудитінің әрбір кезеңінде мәнділікті айқындау аудиторлық қорытындының пайдаланушыларының мүдделерін ескере отырып, мемлекеттік аудиторлардың кәсіби пайымы талап етіледі.

17. Тиімділік аудитінің мақсатына арналған мәнділік деңгейі қаржылық көрсеткіштер негізінде айқындалады. Тиімділік аудитін жүзеге асыру кезінде қаржыландыру мәселелерімен байланысты емес немесе тікелей байланысты емес аудиттің зерделенетін бағытының және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қызметінің қаржылық емес аспектілері ескеріледі.

18. Маңыздылық дегеніміз мемлекеттік басқару саласының және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қызметінің жұмыс істеуінің сыртқы ортасына әсер ету маңыздылығын өлшеу индикаторы. Маңыздылық бойынша алынған нәтиже қабылданатын әлеуметтік-экономикалық және саяси шешімдерге әсер ететін және кәсіби пайымның мәні болатын негізгі ақпарат болып табылады.

4-тарау. Перспективалық жоспарды қалыптастыру

19. Тиімділік аудитін перспективалық жоспарлау процесі (бұдан әрі - Перспективалық жоспар) мынадай өзара байланысты кезеңдерден тұрады:

мемлекеттік басқару жүйесін зерделеу;

мемлекеттік аудиттің бағыттарын айқындау;

тиімділік аудитінің перспективалық тақырыптарын айқындау, негіздеу және ранжирлеу.

20. Перспективалық жоспарды қалыптастыру кезіндегі негізгі міндеттер:

1) тиімділік аудитін тиісінше жүргізу бойынша аудит органдарының өкілеттіктерін негіздеу және іске асыру;

2) үш жылдық кезеңге және алдағы жылға арналған тиімділік аудитін жүргізу үшін мемлекеттік аудит тақырыптарын және (немесе) объектілерін айқындау;

3) мемлекеттік аудиторларды дайындауды және сарапшыларды таңдауды, сондай-ақ аудиторлық тәуекелдерді төмендету бойынша іс-шаралар жүргізуді қоса алғанда, жоспарланатын тиімділік аудитін ресурстық қамтамасыз ету жөніндегі мәселелерді уақтылы шешу;

4) аудиторлық іс-шараларды, соның ішінде қажетті ақпараттарды жинау және аудиторлық іс-шараларды жүргізу тәсілдерін айқындау бойынша стратегияларды айқындау арқылы сапалы жоспарлау үшін негіздер жасау;

5) аудит органы қызметінің айқындылығын, жариялылығын және есеп берушілігін күшейту.

21. Аудит органының Перспективалық жоспарына қосылатын тиімділік аудитінің тақырыбы проблемаларды немесе мәселелерді тұжырымдау болып табылады, оған соңында жоспарланатын аудиторлық іс-шара шоғырландырылатын болады. Мемлекеттік аудит объектісі қызметінің тиімділігіне аудит жүргізу кезінде тиімділік аудиті тақырыбы болып мемлекеттік аудиттің осы объектісі қызметінің тиісті функциясы, аясы немесе саласы айқындалады.

22. Тиімділік аудитінің тақырыбын айқындау мынадай өлшемшарттар негізінде жүзеге асырылады:

- 1) мемлекеттік басқару жүйесіндегі проблемалардың өзектілігі, әлеуметтік және экономикалық маңыздылығы;
- 2) белгілі бір мақсаттарға қол жеткізу үшін қаржылық ресурстар мен мемлекет активтерінің елеулі көлемінің шоғырлануын болжайтын қаржылық мәнділік;
- 3) тиімділік аудитінен алынатын қаржылай және қаржылай емес әлеуетті пайдалар;
- 4) аудиторлық тәуекелдерді басқару мүмкіндігі;
- 5) аудиторлық қорытындыны пайдаланушылардың қызығушылығы.

23. Тиімділік аудитінің тақырыптарын басымдығы бойынша ранжирлеу кезінде осы Стандартқа 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тиімділік аудитінің өзекті тақырыбын айқындау өлшемшарттарына бағалау жүргізіледі.

24. Тиімділік аудиті тақырыбының өзектілігі және басымдығы бойынша балдық бағалау негізінде аудит органының мемлекеттік аудит объектілерінің тізбесіне қосу үшін бастамашылық жасалатын тиімділік аудиттерін жүргізудің алдын ала мерзімдері айқындалады.

25. Тиімділік аудитін жүргізуге бастамашылық жасау үшін мемлекеттік аудитті жүргізуге жауапты құрылымдық бөлімше тиімділік аудитін жүргізуге жауапты Есеп комитетінің немесе облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың тексеру комиссиясымен (бұдан әрі - тексеру комиссиясы) келісім бойынша тиімділік аудитінің әрбір тақырыбы бойынша осы Стандартқа 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тиімділік аудитін жүргізудің анықтама-негіздемесін жасайды.

26. Тиімділік аудитін жүргізудің анықтама-негіздемесі қысқаша нысанда жасалады (бір парақтан көп емес) және Перспективалық жоспардың жобасын және мемлекеттік аудит объектілерінің тізбесін қалыптастыру үшін аудит органының жоспарлауға жауапты бөлімшесіне ұсынылады.

27. Аудит органының ресурстарын тиімді пайдалану және қажетті ақпараттарды жинау мақсатында тиімділік аудитін байланысты аудиторлық мәселелерді айқындау және оларды тиісті аудиттің бағдарламасына қосу арқылы аудиттердің басқа да типтерімен үйлестіру жүзеге асырылады.

5-тарау. Аудиторлық іс-шараны жоспарлау және жүргізу рәсімдері

1-параграф. Алдын ала зерделеу

28. Тиімділік аудитінің тақырыбын нақтылау, тәуекелдерді басқару өлшемшарттарын (аудиттің мақсаттары, мәселелері негізінде), тәсілдерін, әдістерін әзірлеу және (немесе) айқындау аудиторлық іс-шараны алдын ала зерделеу және жоспарлау кезеңінің негізгі міндеттері болып табылады.

Тиімділік аудитін жүргізу әдістерін айқындау кезінде (талдау, салыстыру, бағалау, тексеру, зерттеу, аудиторлық іріктеу, мәнділік көлемі және басқалар) бір немесе салыстырмалы талдауды, іріктеп зерттеуді қоса алғанда, бірнеше әдістің жиынтығын қолдану мүмкіндігі ескеріледі.

29. Аудиторлық іс-шараны алдын ала зерделеу және жоспарлау кезеңінде жүргізілетін тиімділік аудитінің бағытын немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметін зерделеу перспективалық жоспарлау кезеңінде жүргізілген талдамалық рәсімдердің жалғасы болып табылады. Осы кезеңде зерделеу процесі аудиторлық іс-шараның белгілі бір тақырыбына байланысты мемлекеттік аудит бағытының немесе мемлекеттік аудит объектісі қызметінің белгілі бір аспектілерінде барынша нақтыланған және шоғырландырылған және аудиттің жоспары мен бағдарламасын әзірлеуге бағытталған болып табылады.

30. Аудиторлық іс-шараны алдын ала зерделеу және жоспарлау кезеңінде түйінді талдамалық рәсімдердің бірі аудиторлық тәуекелді (аудиторлық іс-шараның мақсаттарына қол жеткізуге теріс немесе оң әсер ететін қандай да бір оқиғаның, іс-қимылдың немесе әрекетсіздіктің болу мүмкіндіктері) бағалау болып табылады. Тәуекелдерді бағалау тиімділік аудитінің күшін тәуекелдердің түйінді аймақтарына жұмылдыруға, артық аудиторлық рәсімдерді қысқартуға және қолда бар ресурстарды барынша нәтижелі пайдалануға мүмкіндік беретін тәсілдермен жүргізіледі.

31. Аудиторлық іс-шараны жоспарлаудың негізгі ережелері және оны жүргізу тәртібі Қағидаларда айқындалған.

2-параграф. Тиімділік аудитінің мақсатын және мәселелерін айқындау

32. Әрбір аудиторлық іс-шара үшін нақтыланған мақсаттар айқындалады. Аудиторлық іс-шараның мақсатын айқындау кезінде мынадай талаптар сақталады:

аудит мақсатының маңыздылығы (аудиттің тиімділік аудитінің зерделенетін бағытына және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінің қызметіне елеулі оң әсер етуіне бағытталуы);

аудит мақсатының тиімділік аудитінің бағытымен, аудиттің тақырыбымен, аудиттің зерделенетін кезеңімен және ауқымымен нақты логикалық тұрғыдан байланыстарын қамтамасыз ету;

жоспарланатын аудиторлық іс-шара шеңберінде мақсаттардың қолжетімділігін қамтамасыз ету;

аудиторлық және талдамалық рәсімдерді шамадан тыс жүргізуді болдырмау үшін мақсаттарды нақтылаудың қолайлы деңгейін қамтамасыз ету;

бұлыңғыр және әркелкі мәндерді қолдануға жол бермеу.

33. Аудиторлық іс-шараның мақсаты перспективалық жоспарлау сатысында айқындалған немесе тиімділік аудитін жоспарлау сатысында (алдын ала зерделеу) өзгерген тиімділік аудиті тақырыбының негізінде қалыптастырылады.

34. Аудиторлық іс-шараның мақсаты тиімділік аудитінің маңыздылығы, оның тәуекел аймағына бағдарлануы және тиімділік аудит бағытының жұмыс істеуіне және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінің қызметіне оң әсер етуін анық қадағаланатындай болып тұжырымдалады.

35. Аудиторлық іс-шараның мақсаты мынадай екі тәсіл арқылы айқындалады: мәселе түрінде тұжырымдау (базалық аудиторлық мәселе);

проблеманы тезистік сипаттау түрінде, ол аудиторлық іс-шараны жүргізу барысында зерделенетін болады.

36. Аудиторлық мәселелерді әзірлеу кезінде мынадай негізгі факторлар:

аудиторлық мәселенің аудиторлық іс-шараның тақырыбымен және мақсатымен логикалық байланысы;

аудиторлық мәселелерді тиімділік аудитінің және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінің бағыты бойынша қол жеткізілген нәтижелерге фокустау;

аудиторлық мәселелерді тиімділік аудитінің бағыты бойынша және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінде бар проблемаларға фокустау;

аудиторлық мәселелерді тиімділік аудитінің өлшемшарттарына сәйкестігіне фокустау;

мәселелерді тұжырымдау, оларға жауаптар қолданылған талдамалық және аудиторлық рәсімдер арқылы беріледі;

мағынасы және мазмұны бойынша қайталанатын мәселелерді болдырмау;

бейтарап және алаламау тұжырымдауларын қолдану ескеріледі.

3-параграф. Тиімділік аудиті өлшемшарттарының түрлері

37. Тиімділік аудиті кезінде тиімділік аудитінің зерделенетін бағытының және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қызметінің жұмыс істеу тиімділігін бағалау үшін базалық және арнайы өлшемшарттар қолданылады.

38. Бір аудиторлық іс-шара шеңберінде тиімділік аудитінің екі және одан көп өлшемшарты пайдаланылады. Барлық базалық өлшемшарттар тиімділік аудитінің зерделенетін бағыты бойынша түпкілікті нәтижелер мен әсерді айқындау мүмкіндігі жағдайында қолданылады. Базалық өлшемшарттардан басқа тәуекелдердің болуы, дәрежесі және ішкі бақылаудың болуы, жай-күйі бойынша көрсеткіштер айқындалады.

39. Тиімділік аудитінің базалық өлшемшарттары тиімділік аудитінің мақсаттарына және мәселелеріне қарай нақтыланады. Тиімділік аудитінің әрбір базалық өлшемшарты бойынша арнайы көрсеткіштер айқындалады немесе әзірленеді (тәуекелдердің болуы және дәрежесі, сондай-ақ ішкі бақылаудың болуы және жай-күйі бойынша).

40. Арнайы өлшемшарттар тиімділік аудиті бағытының және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қызметінің ерекшеліктерін ескереді. Арнайы өлшемшарттар тиімділік аудитінің басқа бағыттарына немесе мемлекеттік аудит объектілеріне қатысты оларды қолданудың белгілі бір уақыты (2 жылдан астам) өткеннен кейін немесе қызмет немесе бағыт аясының, саласының өзіндік ерекшелігіне қатысты қолданылмайды.

41. Тиімділік аудитінің арнайы өлшемшарттарының бірі жүргізілген шығыстардың белгіленген күтілетін кезеңге қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкестігін айқындауға арналған перспективалық көрсеткіш болып табылады. Перспективалық өлшемшартты республикалық бюджетті жоспарлау және Қазақстан Республикасының мемлекеттік жоспарлау жүйесі құжаттарының, ұлттық басқарушы холдингтердің, ұлттық холдингтердің, акционері мемлекет болып табылатын ұлттық компаниялардың стратегиялық даму және даму жоспарларының іске асырылу тиімділігіне аудит жүргізу кезінде пайдаланылады. Арнайы өлшемшарттарды айқындау және (немесе) әзірлеу ақпаратты қолжетімді және шынайы көздерден пайдалана отырып жүзеге асырылады.

42. Тиімділік аудитінің өлшемшарттары мыналарға бөлінеді:

1) сандық (нәтижелерге қол жеткізу деңгейін айқындауға мүмкіндік беретін сандық мәнде өлшенетін индикаторлар);

2) сапалық (тиімділік аудитінің және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қызметінің бағыты бойынша істің мінсіз немесе қалаулы жай-күйін немесе нәтижелеріне уақтылы қол жеткізуді тезистік сипаттау).

4-параграф. Тиімділік аудитінің өлшемшарттарын әзірлеу

43. Тиімділік аудитінің өлшемшарттарын әзірлеу мемлекеттік аудит объектілерін алдын алу зерделеу процесінде жүзеге асырылады. Тиімділік аудиті өлшемшарттарының ықтимал дереккөздері айындалады, оны зерделеу негізінде олардың бағытталған таңдауы жүргізіледі (типтік жағдайлар таңдалады, себептерін (проблемаларды) анықтау үшін толық зерделенеді).

44. Тиімділік аудитінің әрбір айқындалған және (немесе) әзірленген өлшемшарты мынадай сипаттамаларға жауап береді:

қолданушылық (аудиттің мақсатына және мәселелеріне байланысты көрсеткіштер);

қолайлылық (көрсеткіштер заңнаманың талаптарымен немесе сарапшылардың пікірлерімен келісілген);

сенімділік (көрсеткіштер түрлі мемлекеттік аудиторлардың бірдей жағдайлар кезінде ұқсас тұжырымдар, қорытындылар мен ұсынымдарды тұжырымдауына мүмкіндік береді);

объективтілік (көрсеткіштер біржақты болып табылмайды және толық әрі анық ақпаратқа негізделген);

толықтық (көрсеткіштер аудиттің мақсатына қол жеткізу үшін жеткілікті болып табылады);

пайдалылық (көрсеткіштерді қолдану фактілерді анықтауды қамтамасыз етеді, оның негізінде тұжырымдар, қорытындылар және жақсарту жөніндегі ұсынымдар тұжырымдалады);

түсініктілік (көрсеткіштер нақты тұжырымдалған және дұрыс түсіндірмеу тәуекелдерін болдырмайды).

45. Тиімділік аудиті өлшемшарттарының дереккөздері:

- 1) мемлекеттік аудит саласының жұмыс істеуін және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілер;
- 2) өкілді және атқарушы органдардың шешімдері;
- 3) кәсіби, техникалық және салалық стандарттар;
- 4) уәкілетті органдардың және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінің нормативтік және әдіснамалық құжаттары;
- 5) халықаралық кәсіби ұйымдардың әдіснамалық құжаттары;
- 6) уәкілетті органдар және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі бекіткен нәтижелерді өлшеу индикаторлары;
- 7) мемлекеттік аудит объектілерінің, уәкілетті органдардың, квазимемлекеттік және жеке секторлар ұйымдарының есептік және статистикалық деректері;
- 8) аудит және қаржылық бақылау органдарының аудиторлық есептері;
- 9) ішкі мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау органдарының аудиторлық есептері;
- 10) тиімділік аудитінің мақсаты, мәні және мәселелерімен байланысты мәселелер бойынша әдебиет;
- 11) сарапшылардың қорытындылары;
- 12) ғылыми жаңалықтар мен әзірлемелер;
- 13) интернет-ресурстарға орналастырылғандарды қоса алғанда, бұқаралық ақпарат құралдарының материалдары болып табылады.

46. Тиімділік аудитінің айқындалған және (немесе) әзірленген өлшемшарттарының қолайлығы осы Стандартқа 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша аудиторлық іс-шараларды бағалаудың бақылау парағын толтыра отырып, кейінгі барлық талдамалық және аудиторлық рәсімдердің (аудиторлық есепті қалыптастырғанға дейін) барысында бағаланады.

47. Тиімділік аудитінің өлшемшарттарын әзірлеу кезінде мынадай тәуекелдер болуы мүмкін:

1) субъективизм - толық емес, объективті емес ақпаратты қолдануға негізделген және тексерілетін бағытты, аяны (саланы) жан-жақты зерделеу болмаған кезде, соның ішінде тексерілетін саладағы (аядағы) нормативтік, әдіснамалық база мен тәжірибенің жеткіліксіздігі салдарынан өлшемшарттар әзірлеу;

2) тәуелсіз және құзыретті сарапшылық пікір алудағы шектеулер (тәуелсіз сарапшы пікірінің, осы салада білікті мамандардың, тәуелсіз тар көлемдегі сарапшылардың, ғылыми әзірлемелердің болмауы);

3) мемлекеттік аудит объектісі аясында (саласы) немесе ерекшелігін ескере отырып, мемлекеттік аудит объектісі қол жеткізген нәтижелерді сандық және сапалық өлшеу бойынша өлшемшарттарды шектеу;

4) аудиторлық іс-шараны жаңа аяда (салада) жүргізу кезінде мемлекеттік аудит объектісінің қызметінде стандарттардың болмауы.

48. Тиімділік аудитінің өлшемшарттарын әзірлеу кезінде осы Стандарттың 47-тармағында көрсетілген тәуекелдерді мемлекеттік аудиторлар ескереді, алайда оларды әзірлеуден бас тарту үшін негіз болып табылмайды.

Тиімділік аудитінің зерделенетін бағыты мәселесінің немесе мемлекеттік аудит объектісі қызметінде күрделіліктер болуы кезінде аудиторлық құжаттамаға міндетті түрде тиісті сілтеме қоса отырып, кейінгі кезеңдерде тиімділік аудитінің өлшемшарттарын (проблемаға бағдарланған тәсіл) айқындауға немесе әзірлеуге жол беріледі.

49. Тиімділік аудитінің өлшемшарттарын айқындауға немесе әзірлеуге байланысты аудиторлық және талдамалық рәсімдер аудиторлық құжаттамада көрсетіледі. Аудит өлшемшарттарының дереккөздері, сондай-ақ мемлекеттік аудиторлар, мемлекеттік аудит объектісінің лауазымды адамдары, сарапшылар арасында тиімділік аудитінің өлшемшарттарын қолдану бөлігінде келіспеушілік жайттары міндетті түрде құжаттандырылады.

50. Мемлекеттік аудит объектісі Қағидаларда белгіленген мерзімде аудиттің белгілі бір өлшемшарттары көрсетіле отырып, мемлекеттік аудиттің жүргізілетіні туралы хабардар етіледі.

51. Өлшемшарттардың негізінде тұжырымдар, ұсынымдар қалыптастыру үшін мемлекеттік аудиторлар пайдаланатын ақпараттарды (аудиторлық дәлелдемелер) жинау және талдау әдістері айқындалады.

52. Тиімділік аудиті процесінде алынған мемлекеттік аудит объектісінің қызметін сипаттайтын нақты деректерді тиімділік аудитінің өлшемшарттарымен салыстыру негізінде мемлекеттік аудиторлар нормативтік сипаттағы құжаттар ережелерінің жай-күйін, жақсы басқарудан күтілетін және мүмкін практикаларды тиісінше бағалай отырып, тұжырымдар мен қорытындылар жасайды, бұзушылықтар фактілері анықталған кезде мемлекеттік аудит объектісінің жіберіп алған пайдасы және (немесе) экономикалық шығындары бағаланады.

5-параграф. Тәуекелдерді басқару

53. Тиімділік аудитінің барлық кезеңдерінде тиімділік аудитінің өлшемшарттары арасында қайшылықтардың болмауын, өлшемшарттарды түзету немесе ауыстыру жөніндегі талдамалық рәсімдерді жүргізуді болжайтын тиімділік аудитінің көрсеткіштерін айқындау және (немесе) әзірлеу тәуекелдерін тиісінше басқару жүзеге асырылады. Қосымша мәліметтер мен тиісінше ресімделген аудиторлық дәлелдемелер өлшемшарттарды түзету немесе ауыстыру үшін негіз болып табылады.

54. Тиімділік аудитінің өлшемшарттарын айқындаумен және (немесе) әзірлеумен, сондай-ақ олардың қолданылуымен байланысты тәуекелдерді тиімді басқаруды қамтамасыз ету мақсатында аудит органының жауапты құрылымдық бөлімшесі тиімділік аудиттерінің өлшемшарттары бойынша дерекқор қалыптастырады. Әрбір аудиторлық іс-шараның аяқталуы бойынша дерекқорға беру үшін осы Стандартқа 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тиімділік аудитінің өлшемшарттар тізбесі қалыптастырылады.

55. Тиімділік аудитінің өлшемшарттарын тиісінше қолдануды қамтамасыз ету үшін мемлекеттік аудиторлар осы Стандартқа 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша аудиторлық іс-шараның жобалық матрицасын құрайды. Аудиторлық іс-шараның жобалық матрицасы міндетті жұмыс файлы болып табылады, ол алдын ала зерделеу кезеңінде қалыптастырылады және аудиттің кейінгі кезеңдерінде өзектілік мәніне бағаланады (тиімділік аудиті қорытындыларының іске асырылуын бағалағанға дейін). Жобалық матрицаны өзекті ету үшін оған өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

6-параграф. Аудиторлық тәсілді айқындау және қолдану

56. Мемлекеттік аудит тобы тиімділік аудитінің мақсатына, мәселелері мен өлшемшарттарына байланысты тиімділік аудитін жүргізуге үш негізгі тәсілдің біреуін таңдайды не көрсетілген тәсілдерді біріктіреді:

- 1) басқару жүйелерінің тиісінше қызмет етуін зерттейтін жүйеге бағдарланған тәсіл;
- 2) жоспарланған тікелей және түпкілікті нәтижелерге қол жеткізілгенін бағалайтын нәтижеге бағдарланған тәсіл;
- 3) белгілі бір проблеманың себептері мен салдарлары талданатын проблемаға бағдарланған тәсіл.

57. Жүйеге бағдарланған тәсіл тиімділік аудитін жүргізуде күрделі және еңбекті қажет ететін тәсіл болып табылады, оның нәтижесі бойынша зерделенген саладағы басқару жүйесін жетілдіру жөнінде ұсынымдар беріледі. Бұл тәсілде міндетті түрде мемлекеттік басқарудың тиісті саласына барлық қатысушылардың саясаты мен практикалары зерделенеді және бағаланады.

58. Нәтижеге бағдарланған тәсілді қолдану тиімділік аудитінің бағыты бойынша және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қол жеткізген нәтижелерді бағалауға бағытталған талдамалық және аудиторлық рәсімдерді айқындауды және жүргізуді

болжайды. Осы тәсіл нәтижелерді өлшеудің тиісті индикаторлары бекітілген және қолданылып отырған, не болмаса аудиттің тиісті өлшемшарттарын әзірлеу мүмкіндігінің ықтималдылығы жоғары болып отырған тиімділік аудитінің бағыттары бойынша қолдану үшін қолайлы.

59. Проблемаға бағдарланған тәсілді қолдана отырып аудиторлық іс-шара жүргізу кезінде барлық талдамалық және аудиторлық рәсімдер тиімділік аудитінің зерделенетін бағытының және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қызметінің белгілі бір проблемасына шоғырланады. Осы тәсілді қолдану проблемаларды, оның себептері мен салдарын айқындауды болжайды. Осы тәсіл мемлекеттік аудиторлардың қатысуы кезінде шешілетін проблема айқындалған тиімділік аудитінің бағыттары бойынша қолдану үшін қолайлы.

60. Аудиттің іріктелген тәсілінің негізінде кейінгі талдамалық және аудиторлық рәсімдерді тиісінше құрылымдау мақсатында мемлекеттік аудиторлар аудиторлық мәселелерді әзірлеуді, тиімділік аудитінің зерделенетін бағытының және (немесе) мемлекеттік аудит объектілерінің қатысушыларын, сондай-ақ географиялық параметрлер (мемлекеттік аудит объектілерінің орналасқан жері) мен зерделенетін уақытша кезеңді айқындауды көздейтін жоспарланатын аудиторлық іс-шараның ауқымын айқындайды.

7-параграф. Аудиторлық дәлелдемелерді жинау әдістері

61. Мемлекеттік аудиторлар аудиторлық іс-шара жүргізу кезеңінде аудиторлық дәлелдемелердің Қағидаларда айқындалған талаптарға сәйкес келуін қамтамасыз етеді.

62. Тиімділіктің аудиторлық есебін қалыптастыруға қажетті аудиторлық дәлелдемелерді жинау әдісіне сұхбат (әңгімелесу), пікіртерімдер, құжаттарды шолу, инспекциялау, байқау және фокус-топ жатады.

63. Сұхбат (әңгімелесу) жоспарланып отырған тиімділік аудитінің мақсаттары үшін түйінді әдістерінің бірі болып табылады және мынадай:

мемлекеттік басқару саласының (тиімділік аудит бағытының) жұмыс істеу ерекшеліктерін түсіну және сапалы жоспарлау құжаттарын жасау үшін - тиімділік аудитін алдын ала зерделеу және жоспарлау;

аудиторлық дәлелдемелер жинау мақсатында - тиімділік аудитін жүргізу;

құзыретті және объективті тұжырымдар, қорытындылар мен ұсынымдар қалыптастыру мақсатында - аудиторлық есеп жасау;

мемлекеттік аудит объектісі тарапынан аудит органының ұсынымдарын орындауына қатысты объективті бағалауды қамтамасыз ету мақсатында - аудиторлық іс-шараның қорытындыларын іске асыру және т.б. кезеңдерде жүзеге асырылады.

64. Сұхбат жүргізу әдісін қолдану арқылы толық және анық ақпараттың жиналуын қамтамасыз ету үшін мемлекеттік аудиторлар мынадай нұсқаулықтарды орындайды:

- 1) осы Стандартқа 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сұхбат жүргізуге арналған жадынама әзірлеу;
- 2) әрбір сұхбаттың күнін, уақытын және ұзақтығын жоспарлау;
- 3) сұхбатқа қатысушылардың тізімін айқындау;
- 4) "жай сұрақтан күрделі сұраққа қарай" тәсілін қолданып, сұхбаттардың үлгілік тізбесін жасау;
- 5) сұхбатты әңгімелесушіге құрмет, ілтипат, тілектестік және объективті қарым-қатынас көрсете отырып жүргізу;
- 6) жазба жүргізу немесе сұхбатты хатқа түсіру.

65. Пікіртерім жүргізу әдісі халықтың белгілі бір тобына сұрақнамалар тарату арқылы жүйеленген ақпарат жинауды болжайды. Сұрақнама пікіртерім жүргізу кезінде пайдаланылатын ақпарат жинаудың негізгі құралы болып табылады.

66. Пікіртерім жүргізу әдісін қолдану арқылы толық және анық ақпараттың жиналуын қамтамасыз ету үшін мемлекеттік аудиторлар мынадай нұсқаулықтарды орындайды:

- 1) сұрақнама жалпы сұрақтардан басталады және тестілік сұрақтар (яғни жауап нұсқалары бар сұрақтар) мен ашық сұрақтарды (яғни респонденттерден жан-жақты жауаптар мен түсіндірмелер алуды көздейтін сұрақтар) қамтиды;
- 2) жауаптары кейіннен талдау үшін пайдалануға қажет сұрақтарды ғана қамтитын онтайлы сұрақтар тізбесі қалыптастырылады;
- 3) сұрақнамада ашық сұрақтар санының тым көп болуына жол берілмейді;
- 4) сұрақтар нақты, айқын, дәйекті түрде қалыптастырылады және бір жауап алуға бағдарланады;
- 5) сұрақнамада толтыру жөніндегі қысқаша және түсінікті нұсқаулық қамтылады;
- 6) сұрақнама таратылғанға дейін пікіртерім осы Стандартқа 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пікіртерім жүргізу жөніндегі жадынамаға сәйкес тестілік режимде жүргізіледі.

67. Құжаттарды шолу әдісі мемлекеттік аудит объектілерінің және қызметтері мемлекеттік аудит объектісінің қызметімен байланысты басқа да мемлекеттік, квазимемлекеттік сектор ұйымдарының құжаттарының мазмұнын зерделеу арқылы ақпарат жинауды жүзеге асыруды болжайды.

68. Құжаттарды шолу әдісін қолдану арқылы толық және анық ақпараттың жиналуын қамтамасыз ету үшін мемлекеттік аудиторлар мен сарапшылар мынадай нұсқаулықтарды орындайды:

- 1) зерделенуі тиіс құжаттардың тізбесі айқындалады;
- 2) зерделенетін құжаттар тізбесіне қолданысқа енгізілген құжаттар, сондай-ақ күшін жойған құжаттар немесе құжаттардың жобалық нұсқалары кіреді;

3) зерделенетін құжаттар (есептік деректер немесе қаржылық құжаттар құжат деректерінде қамтылған ақпараттың анықтығы мен сенімділігі тұрғысынан тексеріледі) ;

4) кейіннен талдамалық және аудиторлық рәсімдерге пайдаланылатын құжаттар ережелерінің сипаттамалары және (немесе) аталған құжаттарға сілтемелер қосылған жұмыс файлы (бақылау парақтары) қалыптастырылады.

69. Инспекциялау әдісі құжаттарға, активтерге немесе мемлекеттік аудит объектісінде жүргізілетін белгілі бір ішкі процестерге қатысты тексерулер жүргізуді болжайды. Инспекциялау жүргізген кезде мемлекеттік аудиторлар мен сарапшылар сәйкестік аудиттері және қаржылық есептілік аудиттерінде қолданылатын тәсілдерді пайдаланады. Инспекциялау мемлекеттік аудит объектісі қызметінің зерделенетін аспектілерінің үнемділігіне, тиімділігіне және нәтижелілігіне қатысты аудиторлық есепті қалыптастыру кезінде пайдаланылатын аудиторлық дәлелдемелер жинау үшін жүргізіледі.

70. Байқау әдісі мемлекеттік аудиторлардың адамдарға, активтерге және оқиғаларға байқау жүргізуіне қатысуын болжайды.

71. Байқау әдісін қолдану арқылы толық және анық ақпараттың жиналуын қамтамасыз ету үшін мемлекеттік аудиторлар мен сарапшылар мынадай нұсқаулықтарды орындайды:

- 1) байқау жүргізу жөнінде қысқаша жадынама әзірленеді;
- 2) жоспарланып отырған аудиторлық іс-шараның мақсатына қол жеткізу үшін ерекше назар аударуды талап ететін байқау нысанасы айқындалады;
- 3) байқау жүргізу үшін ең қолайлы уақыт айқындалады;
- 4) қатысушылардың жұмысының нәтижелерін бағалау байқаудың мақсаты болып табылмайтындығы туралы байқауға қатысушылардың барлығына хабарланады;
- 5) байқау жүргізуге байланысты шектеулер назарға алынады;
- 6) жүргізілген байқаудың нәтижелері бойынша құжаттама ресімделеді.

72. Фокус-топ әдісі - бұл жоспарланып отырған аудиторлық іс-шара шеңберінде зерделенетін проблема бойынша тиімділік аудит бағытымен айқындалған мемлекеттік басқарудың тиісті саласының қатысушылары болып табылатын фокус-топтың мүшелері (жеке тұлғалар) арасында талқылаулар және өзара іс-қимыл ұйымдастыру арқылы ақпарат жинау тәсілін болжайды.

73. Фокус-топ әдісін қолдану арқылы толық және анық ақпараттың жиналуын қамтамасыз ету үшін мемлекеттік аудиторлар мынадай нұсқаулықтарды орындайды:

- 1) фокус-топтың жүргізушісі айқындалады;
- 2) фокус-топтың жүргізушісіне арналған жадынама әзірленеді жүргізушінің мінез-құлқы жөнінде қосымша нұсқамалық өткізіледі;

3) фокус-топтың құрамы (мәртебесі бойынша тең және тәжірибесі ұқсас жеке тұлғалар) айқындалады және ашық және сенімді қарым-қатынас үшін жайлы (жұмыс) атмосфера ұйымдастырылады;

4) фокус-топ мүшелерінің кездесулерінің күні, уақыты және ұзақтығы жоспарланады (кездесудің ұсынылатын ұзақтығы - екі сағаттан көп емес);

5) осы Стандартқа 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша фокус-топпен талқылау жүргізуге арналған жадынамаға сәйкес жазбалар жасалады немесе фокус-топ талқылауларының нәтижелері хатқа түсіріледі.

8-параграф. Аудиторлық есеп пен қорытындыны жасау үшін анықталған фактілерді жүйелендіру

74. Аудиторлық құжаттама мемлекеттік аудит нәтижелері туралы алдын ала мәліметтері жоқ (не сапа бақылауы барысында) басқа мемлекеттік аудитордың:

1) мемлекеттік аудиттің мәселелері, өлшемшарттары, ауқымы, тәуекелдердің бағалануы, Аудит жоспары, бағдарламасы және аудиторлық іс-шараларды жүргізуге аудиторлық тапсырмалар, орындалған аудиторлық рәсімдердің мерзімдері, көлемі және нәтижелері арасындағы байланысты;

2) аудиторлық қорытындыны немесе мемлекеттік аудитордың пікірін растайтын аудиторлық дәлелдемелерді;

3) кәсіби пайымның қолданылуын талап еткен негіздерді;

4) мемлекеттік аудиттің тиісті тұжырымдары мен ұсынымдарын бағалай алуы үшін толық жасалады.

75. Мемлекеттік аудиторлар тиімділік аудитінің өлшемшарттарына сәйкестігі мәніне тиімділік аудитінің зерделенген бағытының және (немесе) мемлекеттік аудит объектісі қызметінің шынайы жағдайын сипаттайтын фактілерін анықтайды.

76. Әрбір анықталған факт сенімді әрі жеткілікті аудиторлық дәлелдемелермен расталады. Аудиторлық дәлелдемелер нақты, деректі және талдамалық болуы мүмкін.

77. Мемлекеттік аудиторлар бірлескен талқылаулар өткізу арқылы және сарапшылардың қатысуымен барлық анықталған фактілерді:

1) анықталған фактілерді мәнділігі мен маңыздылығы бойынша ранжирлеу;

2) фрагменттік жағдай болып табылатын немесе жүйелі проблеманың белгісін білдіретін фактілерді анықтау;

3) мемлекеттік аудит объектісі басшылығының анықталған жүйелі проблемалар туралы хабардар болуын анықтау және анықталған кемшіліктерді жою мен жақсарту жөніндегі ұсынымдарды іске асыруда басқа тараптардың қатысу қажеттілігін айқындау ;

4) анықталған фактілердің себептері мен тиімділік аудит бағытының немесе мемлекеттік аудит объектісі қызметінің тиімділігіне ықпалын айқындау жолымен жүйелендіреді.

78. Тиімділік аудитін жүргізу кезінде анықталған фактілер:

1) жақсы практиканың (мемлекеттік аудит саласын немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметін сипаттайтын нақты мағыналардың тиімділік аудитінің өлшемшарттарынан оң ауытқулары орын алады);

2) тиісті практиканың (мемлекеттік аудит саласын немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметін сипаттайтын нақты мағыналары тиімділік аудитінің өлшемшарттарына сәйкес келеді);

3) жағымсыз практиканың (мемлекеттік аудит саласын немесе мемлекеттік аудит объектісінің қызметін сипаттайтын нақты мағыналардың тиімділік аудиті өлшемшарттарынан жағымсыз жаққа ауытқулары орын алады) айғағы болып табылады.

79. Аудиторлық есеп мемлекеттік аудит объектісінің өкілдерімен және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінің қызметін басқаруға тартылған басқа да ұйымдармен өткізілген талқылаулар ескеріле отырып дайындалады.

80. Аудиторлық іс-шараның қорытындысы бойынша жасалатын аудиторлық есеп:

тиімділік аудитінің зерделенген бағытын және (немесе) мемлекеттік аудит объектісінің қызметін тиімділік аудитінің өлшемшарттарына сәйкестігі мәніне бағалауды;

тиісті аудиторлық құжаттамаларға сілтемелерді;

тиімділік аудитінің барлық сұрақтарына қысқа жауаптарды;

өлшемшарттардан ауытқулар себептері мен (немесе) салдарлары бөлігінде аудиторлық пікірді қамтиды.

Аудиторлық есепті жасау және ресімдеу тәртібі Қағидаларда айқындалған.

81. Аудиторлық қорытындылар мен нұсқамаларды жасау, ресімдеу, сондай-ақ ұсынымдарды орындау мониторингін жүзеге асыру тәртібі Қағидаларда айқындалған.

82. Аудиторлық қорытындыда көзделген тиімділік аудитінің қорытындылары:

1) мемлекеттік аудитті жүргізуге жауапты құрылымдық бөлімшенің Есеп комитетінің немесе Тексеру комиссиясының аудиторлық қорытындыда берілген ұсынымдардың және міндетті түрде орындау үшін жолданған нұсқамалардың орындалуын бақылауға жауапты мүшесімен бірлесіп, Қағидаларда көзделген іс-шараларды тұрақты және жүйелі негізде жүзеге асыруы;

2) басқа аудиторлық іс-шараның тиімділік аудитінің бағдарламасына мемлекеттік аудит объектісінің ұсынымдарды орындауын тексеру жөніндегі аудиторлық және талдамалық рәсімдерді енгізу;

3) мемлекеттік аудит объектісінің ұсынымдарды тиісінше орындауын растау мақсатында аудиторлық дәлелдемелерді жинау жөніндегі аудиторлық іс-шараны жүргізу арқылы іске асырылады.

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
1-қосымша
нысан

Тиімділік аудитінің өзекті тақырыбын айқындау өлшемшарттарын бағалау

№	Өлшемшарттың атауы*	Бағалаудың ең жоғарғы мәні (балдық)	Бағалаудың ең төменгі мәні (балдық)
1.	Өзектілік, әлеуметтік және экономикалық маңыздылығы		
2.	Қаржылық мәнділік		
3.	Тиімділік аудитінің ықпалы		
4.	Аудиторлық тәуекелдерді басқару		
5.	Аудиторлық есептерді пайдаланушылардың қызығушылығы		
	Қорытынды бағалау		

Ескертпе:

* Тиімділік аудитінің барлық бастамашылық жасалған тақырыбы әрбір өлшемшарт бойынша бағаланады. Қорытынды бағалау негізінде тақырыптың басымдығы айқындалады.

Балдық бағалаудың ең жоғарғы мәні бар аудит тақырыбы неғұрлым басым, балдық бағалаудың ең төменгі мәні бары ең аз басым болып танылады.

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
2-қосымша
нысан

Тиімділік аудитін жүргізудің анықтама-негіздемесі

(ТАӘ (болған жағдайда),
лауазымы)*
_____ жылғы " ____ " _____

Бастамашылық жасалған тиімділік аудитінің тақырыбы: _____

Мемлекеттік аудиттің бағыты: _____

Аудит шоғырландырылатын жүйелі проблеманың немесе мәселенің қысқаша сипаты:

Басымдығы бойынша балдық бағалау: _____

Алдын ала мерзімдерді айқындау (бастамашылық жасалған тиімділік аудитін қай жылы жүргізу қажет):

Күтілетін нәтижелері: _____

Ескертпе:

* Тиімділік аудитін жүргізудің анықтама-негіздемесі ұсынылатын сыртқы мемлекеттік аудит органының лауазымды адамы

Сыртқы мемлекеттік аудит органының лауазымды адамы _____
(қолы, ТАӘ (болған жағдайда))

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
3-қосымша
нысан

Аудиторлық дәлелдемелердің сапасын бағалаудың бақылау парағы

№	Сұрақ	"иә" деген жауап	"жоқ" деген жауап	Түсініктеме (ескертпе)
1.	Аудиторлық дәлелдемелер барлық аудиторлық мәселелерге және (немесе) пайдаланылған аудит көрсеткіштеріне қатысты жиналған ба?			

2.	Жиналған аудиторлық дәлелдемелер төмендегі талаптарға сәйкестігі мәніне бағаланған ба:			
2.1	қолайлылық			
2.2	негізділік (дәлелдену)			
2.3	сенімділік			
2.4	жеткіліктілік			
3.	Қосымша аудиторлық дәлелдемелер жинауға қажеттілікті айқындау бойынша рәсімдер жүргізілген бе?			
3.1	Егер жүргізілсе, қосымша аудиторлық дәлелдемелер жинау бойынша рәсімдер тиісінше жүргізілген бе?			
4.	Жиналған аудиторлық дәлелдемелердің талаптарға (2.1.-2.4. тармақтар) сәйкестігі бөлігінде сарапшылармен консультациялар жүргізілді ме?			
4.1	Егер жүргізілсе, пайдаланылған аудиторлық дәлелдемелердің негізділігі бөлігінде сарапшылардан растайтын жауап алынды ма?			
5.	Жиналған аудиторлық дәлелдемелер бойынша мемлекеттік аудит объектілерінің өкілдерімен талқылау жүргізілді ме?			
5.1	Егер жүргізілсе, пайдаланылған аудиторлық дәлелдемелердің негізділігі бөлігінде мемлекеттік аудит объектісінің өкілдерінен растайтын жауап алынды ма?			

Тиімділік аудиті тобының

жетекшісі _____

(қолы, ТАӘ (болған жағдайда))

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
4-қосымша
нысан

Аудиторлық іс-шара өлшемшарттарының тізбесі

1.	Тиімділік аудитінің тақырыбы:	
2.	Тиімділік аудитінің мақсаты:	
3.	Тиімділік аудитінің объектілері:	
4.	Тиімділік аудитінің ауқымы:	
5.	Тиімділік аудитінің мәселелері:	
6.	Базалық өлшемшарттар:	
6.1.		
6.2.		
7.	Арнайы өлшемшарттар:	
7.1.		

Тиімділік аудиті
тобының жетекшісі _____
(қолы, ТАӘ (болған жағдайда))

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
5-қосымша
нысан

Аудиторлық іс-шараның жобалық матрицасы

Тиімділік аудитінің тақырыбы:					
Тиімділік аудитінің мақсаты:					
1-аудиторлық мәселе.					
Өлшемшарт	Ақпарат дереккөзі	Тәуекелдер	Тәсілдер	Ақпаратты (дәлелдемелерді) жинау әдістері	Күтілетін қорытынды
1.1.					
2-аудиторлық мәселе.					
Өлшемшарт	Ақпарат дереккөзі	Тәуекелдер	Тәсілдер	Ақпаратты (дәлелдемелерді) жинау әдістері	Күтілетін қорытынды
2.1.					
3-аудиторлық мәселе.					
Өлшемшарт	Ақпарат дереккөзі	Тәуекелдер	Тәсілдер	Ақпаратты (дәлелдемелерді) жинау әдістері	Күтілетін қорытынды
3.1.					

Тиімділік аудиті тобының
мүшесі (мүшелері) _____
(қолы, ТАӘ (болған жағдайда))
Тиімділік аудиті тобының
жетекшісі _____
(қолы, ТАӘ (болған жағдайда))

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
6-қосымша
нысан

Сұхбат жүргізуге арналған жадынама

Таныстырылды
Сыртқы мемлекеттік аудит

Тақырыбы _____

Мемлекеттік аудит объектісі: _____

1. Сұхбатқа қатысушы адамдардың тізбесін айқындау

1.1. Респондент өзінің лауазымдық міндеттеріне орай мемлекеттік аудит объектісінің

қызметіне тартылған болуы немесе мемлекеттік көрсетілетін қызметті алушы болуы тиіс;

1.2. Респондент аудиторлық іс-шараның мақсаты үшін қажетті білімге және ақпаратқа ие болуы тиіс.

2. Сұхбат сұрақтарын әзірлеу

2.1. Сұхбат сұрағы ретінде аудиторлық мәселелер немесе аудиторлық іс-шараның тақырыбымен және мақсатымен байланысты басқа да мәселелер айқындалуы мүмкін.

3. Сұхбат сұрақтарын ранжирлеу

3.1. Жай сұрақтан күрделі сұраққа қарай;

3.2. Маңыздылығы неғұрлым төмен сұрақтан анағұрлым маңыздырақ сұраққа қарай

Сұрақтардың тізбесі:

р/с	Сұрақтың атауы
1.	
2.	

4. Қатысушылармен сұхбат күнін, уақытын және ұзақтығын (ұсынылатын ұзақтығы - 30 минут) келісу

5. Қатысушылармен сұхбат жүргізу тәртібін айқындау және келісу

5.1. Тиімділік аудитінің және жүргізілетін сұхбаттың мақсаты бойынша түсініктеме;

5.2. Аудиторлық есепті талдау және қалыптастыру мақсаттары үшін сұхбат деректерін пайдалану бойынша түсініктеме;

5.3. Сұхбаттың негізгі сұрақтарының тізімін беру;

5.4. Сұхбаттың хатқа түсірілуін (немесе жазып алынуын) келісу.

6. Байланыс ақпаратымен алмасу

7. Жинақталған ақпаратты талдау әдістерін айқындау

Тиімділік аудиті тобының мүшесі _____

(қолы, ТАӘ (болған жағдайда))

немесе

Тиімділік аудиті тобының жетекшісі _____

(қолы, ТАӘ (болған жағдайда)

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
7-қосымша
нысан

Пікіртерім жүргізу жөніндегі жадынама

Таныстырылды
Сыртқы мемлекеттік аудит
органының лауазымды адамы

ТАӘ (болған жағдайда)

қолы

жылғы " " "

Тақырыбы _____

Мемлекеттік аудит объектісі: _____

1. Сауалнамаға қатысушы адамдардың контингентін және санын айқындау

1.1. Респонденттер мемлекеттік аудит объектісінің қызметіне тартылған болуы немесе мемлекеттік көрсетілетін қызметті алушылар және аудиторлық іс-шараның мақсаты үшін қажетті білімге және ақпаратқа ие болуы тиіс;

1.2. Контингент және пікіртерім респонденттерінің саны іріктеу әдісін қолданумен айқындалуы және пікіртерім нәтижелерін басты жиынтыққа экстраполяциялау мүмкіндігіне кепілдік беруі тиіс.

2. Пікіртерім жүргізу үшін сұрақнама әзірлеу

2.1. Пікіртерім жүргізу үшін сұрақтар ретінде аудиторлық мәселелер немесе аудиторлық іс-шарасының тақырыбына және мақсаттына байланысты басқа да мәселелер айқындалуы мүмкін;

2.2. Сұрақтарды әзірлеу кезінде екі тәсіл пайдаланылуы мүмкін:

2.2.1. жауап нұсқалары бар сұрақтар,

2.2.2. ашық сұрақтар;

2.3. Әрбір сұрақ нақты тұжырымдалуы әрі оны жаңсақ түсіну мүмкіндігін болдырмауы тиіс;

2.4. Сұрақтардың тізбесіне респонденттің жасын, жынысын және жүргізілетін тиімділік аудитінің мақсаттары үшін маңызды басқа да сипаттамаларын айқындау бойынша сұрақтар енгізілуі мүмкін.

3. Пікіртерім жүргізу үшін сұрақтарды ранжирлеу

3.1. Жай сұрақтан күрделі сұраққа қарай;

3.2. Маңыздылығы неғұрлым төмен сұрақтан анағұрлым маңыздырақ сұраққа қарай (бұдан әрі сұрақнама үлгісін қараңыз).

4. Пікіртерім жүргізудің күнін, уақытын және ұзақтығын айқындау Жинақталған ақпаратты талдау әдістерін айқындау

Тиімділік аудиті тобының мүшесі _____

(қолы, ТАӘ (болған жағдайда)

немесе

Тиімділік аудиті тобының жетекшісі _____

(қолы, ТАӘ (болған жағдайда)

Пікіртерім жүргізуге арналған сұрақнама (ҮЛГІ):

Құрметті респондент!

Осы пікіртерім _____ мақсатында сыртқы мемлекеттік аудит

органы _____ тақырыбы бойынша жүргізетін

тиімділік аудитінің мақсаттары үшін жүргізіледі.

Толтырылған сауалнаманың деректері құпия болып табылады, жариялануға жатпайды

және тек жүргізілетін тиімділік аудитінің мақсаттары үшін ғана пайдаланылатын болады

1-сұрақ.

жауаптары (ең сай келетін жауапты көрсетіңіз):

1.1.

1.2.

1.3.

1.4.

2-сұрақ

жауаптары (ең сай келетін жауапты көрсетіңіз):

2.1.

2.2.

2.3.

2.4.

3-сұрақ

4-сұрақ

Пікіртерімге қатысқаныңыз үшін алғыс білдіреміз!

Тиімділік аудитін жүргізу
бойынша сыртқы мемлекеттік
аудиттің және қаржылық
бақылаудың рәсімдік
стандартына
8-қосымша
нысан

Фокус-топпен талқылау жүргізуге арналған жадынама

Таныстырылды
Сыртқы мемлекеттік аудит
органының лауазымды адамы

ТАӘ (болған жағдайда)

Тақырыбы _____

Мемлекеттік аудит объектісі: _____

1. Фокус-топтың өлшемі мен құрамын айқындау

1.1 Фокус-топтың қатысушылары аудит объектісінің қызметіне тартылған болуы немесе мемлекеттік көрсетілетін қызметті алушы болуы тиіс;

1.2 Фокус-топтың қатысушылары аудиторлық іс-шараның мақсаты үшін қажетті білімге немесе ақпаратқа ие болуы тиіс;

1.3. Жасы, жынысы және басқа сипаттамалары бойынша фокус-топтың құрамы кәсіби пайымды қолдану арқылы айқындалады (іріктеу әдісін қолдануға, бір топ мүшелерін айқындауға, ерікті қатысушыларды айқындауға және т.б. рұқсат етіледі);

1.4. Фокус-топтың ұсынылатын мөлшері - 6-10 адам.

2. Фокус-топтың модераторы

2.1. Модератордың негізгі мақсаты - жүргізілетін тиімділік аудиті мақсаты үшін пайдалы болып табылатын түрлі идеяларды туындатуға кепілдік беретін тәсілмен пікірталас ұйымдастыру;

2.2. Топтың модераторы пікірталас ұйымдастыру бойынша қажетті білімге және дағдыларға ие болуы тиіс.

3. Фокус-топтың шеңберінде талқылау үшін сұрақтар әзірлеу

3.1. Сұрақтар ретінде аудиторлық сұрақтар айқындалуы мүмкін;

3.2. Сұрақтар ретінде аудиторлық іс-шарасының тақырыбына және мақсаттарына байланысты басқа да сұрақтар айқындалуы мүмкін;

3.3. Фокус-топтың қатысушылары сұрақтарды әзірлеуге қатыса алады;

3.4. Ұсынылатын сұрақтар саны - 8-10.

4. Сұхбат сұрақтарын ранжирлеу

4.1. Жай сұрақтан күрделі сұраққа қарай;

4.2. Маңыздылығы неғұрлым төмен сұрақтан анағұрлым маңыздырақ сұраққа қарай

Сұрақтардың тізбесі:

р/с	Сұрақтың атауы
1.	
2.	

5. Фокус-топпен талқылаудың күнін, уақытын және ұзақтығын (ұсынылатын ұзақтығы - 45-90 минутқа дейін) келісу

6. Фокус-топпен талқылау жүргізудің тәртібін айқындау

6.1. Кіріспе және танысу;

6.2. Тиімділік аудитінің мақсаты бойынша түсініктеме;

6.3. Фокус-топпен жүргізілетін талқылаудың мақсаты бойынша түсініктеме;

6.4. Талдауы және аудиторлық есепті қалыптастыру мақсаттары үшін фокус-топпен талқылаулардың деректерін пайдалану бойынша түсініктеме;

6.5. Фокус-топпен талқылауларға қатысудың қағидалары;

6.6. Фокус-топпен талқылаулардың хатқа түсірілуін (немесе жазып алынуын) келісу

7. Байланыс ақпаратымен алмасу

8. Жинақталған ақпаратты талдау әдістерін айқындау

Тиімділік аудиті тобының мүшесі _____

(қолы, ТАӘ (болған жағдайда)

немесе

Тиімділік аудиті тобының жетекшісі _____

(қолы, ТАӘ (болған жағдайда)